

Obsah

Předmluva	5
A. Část úvodní — základní pojmy	
I. Speciální pedagogika	7
II. Defektologie	7
1. Defekt	8
2. Defektivita	10
3. Defektologie v soustavě věd	11
4. Speciální pedagogika a defektologie	12
III. Vzájemný poměr speciální a obecné pedagogiky	13
IV. Struktura speciální pedagogiky	14
1. Členění speciální pedagogiky podle příčin defektivity	15
2. Poměr -pedií k lékařským disciplínám	16
3. Jiné formy členění speciální pedagogiky	16
4. Speciální pedagogika jako celek	18
V. Cíl speciální pedagogiky	19
Socializace	20
1. Míra zapojení	20
2. Možnosti socializace	21
3. Věk vhodný pro socializaci	22
VI. Metody speciální pedagogiky	24
1. Reedukace	25
2. Kompenzace	26
3. Rehabilitace	27
VII. Defektologická prevence	30
1. Prevence defektů	32
2. Prevence defektivit	33
VIII. Vývoj péče o defektního jedince	35
B. Část obecná — Hodnocení biologických a společenských činitelů z hlediska speciální pedagogiky	
I. Člověk a prostředí	39
II. Nervová činnost	40
1. Nižší nervová činnost	40

2. Vyšší nervová činnost	40
3. Nervová činnost a lidská psychika	42
4. Význam analyzátorů	47
5. Od reflexního oblouku k reflexnímu okruhu	49
III. Etapy reflexního okruhu	51
IV. Vady a poruchy v reflexním okruhu	56
1. Blokáda	57
2. Deformace	57
V. Některé reflexologické zákonitosti	58
VI. Vývoj dítěte	59
1. Význam citového vývoje	59
2. Základ sociability	60
3. Další vývojová období dítěte	61
VII. Vytváření osobnosti člověka	63
1. Genetický základ	63
2. Kritická vývojová perioda	63
3. Učení	65
VIII. Konstituce a typologie	65
1. Typologie Sigaudova	66
2. Typologie Kretschmerova	66
3. Typologie Pavlova	68
Rozvíjení Pavlovy typologie	68
4. Přínos psychologie pro nauku o typech	71
Jungova funkční psychologická typologie	71
IX. Typy vývojových poruch	73
1. Vývoj opožděný	73
2. Vývoj předčasný	74
3. Vývoj omezený	74
4. Vývoj narušený	75
5. Vývoj scestný	76
X. Vyšetřování defektních osob	77
1. Vyšetřování obecné	79
a) Anamnéza	79
b) Vyšetřování prostředí	80
2. Vyšetřování speciální	82
XI. Třídění podle defektologické diagnostiky	84
XII. Obecné zásady ošetření	86
XIII. Dítě ve výchovně vzdělávacím procesu	89
1. Hraniční případy	89
2. Postižené dítě ve škole	89
3. Zařazení do kolektivu zdravých dětí	91
4. Výsledky včasné socializace ve školním prostředí	92
5. Propadající žáci	93

Některé příčiny neúspěchu:	
a) Žák	94
b) Rodina	96
c) Škola	96
XIV. Problém leváctví	97
1. Lateralita	97
2. Potlačování levorukosti, příčiny a následky	98
3. Lateralita a výchova	101
C. Část speciální — nárys jednotlivých disciplín speciální pedagogiky	
I. Psychopedie	107
1. Slabomyslnost	107
a) Stupně slabomyslnosti	109
b) Typy slabomyslnosti	111
c) Některé speciální formy oligofrenie	111
d) Pseudooligofrenie	112
e) Průběh slabomyslnosti	114
2. Péče o slabomyslné	114
a) Péče léčebná	114
b) Péče výchovná	114
c) Péče sociální	116
3. Výchova a vzdělávání dětí slaboduchých	119
4. Výchovná péče o děti s vážnějšími nedostatky rozumového vývoje	120
5. Výchova a vzdělávání dětí s percepcně motorickými poruchami	
a dětí s poruchou čtení a psaní	121
a) Percepcně motorické poruchy	121
b) Porucha čtení a psaní	124
6. Záchvatová onemocnění	124
II. Etopedie	126
1. Příčiny poruch chování	126
a) Možné příčiny podle etap reflexního okruhu	126
b) Hhodnocení možných příčin poruch chování	128
2. Špatné návyky	129
3. Reaktivní poruchy chování	130
4. Toxikomanie	131
a) Alkoholismus	132
b) Nikotinismus	134
c) Kofeinismus	135
5. Sexuální aberace	135
6. Neurotická povaha	137
7. Neurózy	138
a) Příčiny neuróz	139
b) Vznik neuróz	139

c) Dispozice	139
d) Příznaky	140
8. Delinkvence	142
9. Vyšetření poruch chování	142
10. Péče o děti a mládež s poruchami chování a o mládež obtížně vychovatelnou	143
III. Logopedie	145
1. Sluchové vady	146
a) Úplná ztráta sluchu	146
b) Částečná ztráta sluchu	146
c) Poruchy sluchu a slyšení řeči	147
d) Důsledky sluchových vad	148
e) Orientační zkouška sluchu	150
f) Sluchová vada a nadání	153
g) Péče o sluchové vadné	154
2. Vývojové vady řeči	156
a) Opožděný vývoj řeči	157
b) Vady výslovnosti	161
3. Poruchy zvuku řeči	166
4. Neurózy řeči	167
a) Brebtavost	167
b) Kóktavost	168
c) Oněmění	173
IV. Tyflogedie	173
1. Zrakový analyzátor a jeho poruchy	174
2. Několik základních pojmů z patofyziologie vidění	174
3. Vyšetřování zrakové ostrosti	175
4. Poruchy vidění	176
a) Refrakční vady	176
b) Slepota	178
c) Zbytky zraku	180
d) Slabozrakost	181
e) Tupozrakost	181
5. Tělesná výchova dětí s poruchami zraku	183
6. Sociální péče	184
V. Somatopedie	184
1. Poruchy hybného ústrojí u školních dětí	184
a) Vady páteře	185
b) Plochá noha	187
2. Prvotní defekty hybného ústrojí	187
3. Druhotné defekty hybnosti	189
4. Opatření	189
5. Vady kombinované	191

D. Dodatek

I. Postup při zařazování dětí do speciálních škol	193
II. Vysokoškolské studium speciální pedagogiky	194
III. Doporučená literatura	196
IV. Souhrn	197
Rejstřík jmenný	205
Rejstřík věcný	206